

Genel seçimler öncesinde Cinsel Şiddetle Mücadele Derneği'nden politika önerileri

Cinsel şiddet siyasi kurumlar ve kişilerden bağımsız bir konudur, bir o kadar da politiktir. Cinsel/cinselleştirilmiş şiddetin önlenmesi ve yarattığı hasarların azaltılmasında da kamu politikalarının önemli bir rolü bulunmaktadır.

Yönetimler değişebilir, karar vericiler farklılaşabilir ancak cinsel/cinselleştirilmiş şiddetin oluşmasına neden olan kültürel normlar ve yanlış inanışlar toplumda yer almaya devam eder ve bunların "onaya dayalı" kültürel normlara dönüşmesi ve kanıta dayalı gerçek bilgilere toplumun erişmesi için yapılması gerekenler bellidir. Cinsel şiddetin oluşmadan önce önlenmesi için programlar ve politikalar geliştirmek mümkündür. Keza, cinsel şiddetten hayatta kalanların haklarını koruyan, hak temelli politik yaklaşım da şiddet gören her bireyin geride bırakılmaksızın bu haklardan faydalanabilmesi için *olmazsa olmazdır*.

Bu nedenle; mevcut ve gelecek hükümetlerin toplumsal cinsiyet temelli şiddet türlerinin önlenmesi ve ortadan kaldırılmasında istikrarlı, kısa-orta-uzun vadeli politikalar ve eylem planları oluşturmalarını, var olanlara cinsel/cinselleştirilmiş şiddeti dahil ederek önleme, müdahale ve koruma ekseninde güncellemelerini, bunu yaparken de on yıllardır bu alanda çalışan ve tüm siyasi parti hükümetlerine karşı tek çıkarı şiddetten hayatta kalanların haklarını korumak olan bağımsız sivil toplum örgütlerinin desteği ve deneyiminden faydalanmalarını talep ettik, etmeye devam ediyoruz.

Cinsel/cinselleştirilmiş şiddet ve istismar, bu ülkenin kaderi değildir. Değişim için yapabilecekleriniz var, yeniden hatırlatıyoruz:

Devleti yönetenlere çağrımızdır:

Kısa Vadeli / "Acil" Politika Önerileri

İstanbul Sözleşmesi'ne geri dönün ve öncelikle devlete güveni tesis edin ve cezasızlığa son verin. Sözleşmenin hükümlerini sivil toplumun izleyebileceği ve denetleyebileceği şekilde şeffaf olarak uygulayın. Uluslararası sözleşmelere bağlı hükümleri uygularken geri bildirim ve taleplere, politika önerilerine değer veren, kendini sorgulayan, toplumla ilişki kuran bir çalışma biçimini benimseyin.

- Nefret ve ayrımcılık içeren, kutuplaştıran söylemlerin insanların temel haklarını ihlal ettiğinin bilincinde bir yaklaşımı sahiplenin. Hesap verilebilirlik salt eylem planlarının uygulanması kapsamında değil, hak ihlallerinde de geçerlidir.
- Cinsel sağlık ve menstrüasyon ürünlerini herkesin erişebileceği hale getirin, aile sağlığı merkezlerinde ücretsiz temin edilmesini sağlayın.
- Sağlık bakanlığı bünyesinde ve eğitim araştırma hastaneleri dahilinde her ilde en az bir tecavüz kriz merkezi veya cinsel şiddet kriz merkezi açın. Son 15 yılın “Kadına Yönelik Şiddetin Önlenmesi Eylem Planları”na dahil ettiğiniz ancak bir türlü gerçekleştirmediğiniz bu destek birimleri cinsel şiddetten hayatta kalanların şiddet sonrası özelleştirilmiş destek hizmetine erişmesi açısından bir gün dahi geciktirilmeyecek kadar acildir.
- Ev içi şiddet ve cinsel şiddet özelinde ulusal başvuru ve destek hattı oluşturun. Şiddet uygulayanlara acil olarak müdahale edin, şiddete maruz bırakılanları acil olarak koruma altına alın. Anayasanın 5. maddesinde tanımlandığı gibi: Devletin görevi tüm vatandaşları şiddetten korumaktır.
- Cinsel saldırı ve tecavüz sonrası HIV bulaşını önleyici ilaçları (PEP ve ART gibi) sağlık kurumları tarafından ücretsiz verin
- Engelliler için özelleştirilmiş hizmetler ve erişilebilir destek hizmetleri sağlayın, kurumlara ulaşım engelli erişimine uygun hale getirin, iletişimi sağlayacak imkanlar çoğaltın ve işaret dili çevirisine gereksinim duyanlar için bu hizmeti verin.

Afet bölgesi özelinde çok acil:

- Cinsel şiddet ve cinsel istismar vakalarının önlenmesi, müdahalesi ve koruma çalışmaları için acilen güvenlik tedbiri alınması gerekmektedir. Bu güvenlik tedbirlerinden ilki kadınların, mültecilerin, yaşlıların, engellilerin, LGBTİ+’ların ve çocukların güvenli bir şekilde doğrudan deprem bölgesinde hak ihlallerine karşı başvuru yapabilecekleri bir acil önlem birimi açılmasıdır. Acil önlem birimi haricinde deprem ve tahliye bölgelerinde yalnızca depremde yaşanan ihlaller için başvurulabilecek acil danışma hattı kurulmalıdır. Ayrıca KADES uygulamasına erişimi olmayan kişilerin erişimleri sağlanmalı ve deprem bölgesi odaklı acil butonu eklenmelidir.
- Afet bölgesinde ve bölgeden tahliye edilen kişilerle doğrudan çalışmak için hak odaklı yaklaşım konusunda deneyimli kadın ve LGBTİ+ örgütlerinin deprem bölgesinde faaliyet yürütmesi sağlanmalı ve bu faaliyetler engellenmemelidir.

- Afet bölgesinde hangi devlet kurumlarının faaliyet gösterdiği ile ilgili bir haritalandırma çalışması yapılmalıdır. Cinsel şiddet sonrası hayatta kalanların hangi destek mekanizmalarına erişebilecekleri acilen açıklanmalıdır. Bu vakalara ilişkin veri tutulmalıdır.
- Afet nedeniyle çocukların maruz bırakıldıkları ve olası ihmal ve istismar vakalarının önüne geçilmesi için çocuk koruma politikasının derhal uygulanması gerekmektedir.
- Afet sonrası koordinasyon sürecine özellikle kadın, çocuk ve LGBTİ+ alanında uzun yıllardır deneyimli olan sivil toplum kuruluşları kamu otoritelerince dahil edilmelidir. Kadınların, çocukların, mültecilerin, yaşlıların, engellilerin ve LGBTİ+'ların yaşadıkları hak ihlalleri kayıt altına alınmalı ve bu ihlallerin takibi yapılmalıdır.
- Cinsel yolla aktarılan enfeksiyonlar ve istenmeyen gebeliklerden korunmak için acilen bölgeye doğum kontrol hapları ve cinsel sağlık ürünleri gönderilmelidir.
- HIV+'lar için ilaçlar ve translar için hormon ilaçları mahremiyet gözetilerek erişilebilir olmalıdır.
- Cinsel şiddete dair destek hizmeti sunan kurumlar ileri yetişkinler, seks işçileri, mülteciler ve sığınmacılar, LGBTİ+'lar ve Türkçe konuşmayanlar için özel düzenlemeler getirmelidir.
- Göç İdaresi Başkanlığı tarafından mülteci kadın ve çocukların mevcut durumunun takip edilmesi ve verilerin paylaşılması gerekmektedir.
- Adalet Bakanlığı Türkiye Barolar Birliği işbirliğinde destek hizmetlerine ulaşmada hayatta kalanlara avukat ve müdafilik hizmetleri verilmelidir.
- Afet bölgesinde cinsel sağlık ve üreme sağlığı materyallerine erişim ücretsiz sağlanmalıdır.
- Deprem sonrası yaşam alanlarında Çocuk Güvenliği yönergesi hazırlanmalı, saha çalışanları cinsel istismar beyanı alma konusunda güçlendirilmelidir.
- Afet bölgesinde hizmet veren insani yardım kurumları, davranış ve hizmet kurallarını oluşturma ve şikayet mekanizmaları geliştirme konusunda desteklenmelidir.

Devlet; bunları çok hızlı bir şekilde gerçekleştirebilecek bütçe ve kadrolara sahiptir. Yeter ki istesin, yeter ki kadınların, LGBTİ+'ların, engellilerin, yaşlıların, çocukların yaşamlarını ve haklarını öncelesin! Deprem sonrası yeniden gördük ki, Türkiye'de sivil toplum çok güçlü ve deneyimli. STK'lar arası güçlü bir örgütlenme ve dayanışma var. Türkiye sivil toplumu devletin kamu kurumlarıyla iş birliğine hazır. Yeter ki engellenmesin, tüm enerjimizi gasp edilen haklarımızı geri almak ve üzerimize saçılan nefret diline karşı canlarımızı korumak için mücadele etmek yerine, haklarımızın herkesi kapsayacak şekilde genişletilmesi, geliştirilmesi ve uygulanmasına verelim.

Orta ve Uzun Vadeli Politika Önerileri

- Bilginin şiddeti önlediği kanıtlanmış bir veridir. Cinsel şiddet eylemleri ve davranışları önlenebilir eylem ve davranışlardır. Önleme faaliyetleri kapsamında ülke çapında cinsel şiddete ilişkin bilgi destek hatları oluşturun.
- Önleme faaliyetleri kapsamında, 7'den 70'e, Türkiye'de yaşayan, barınan herkesin erişebileceği kapsamlı cinsellik eğitim programları hazırlayıp uygulayana kadar bu alanda uzmanlaşmış STK'ları destekleyin ve işbirlikleri geliştirin. En acil üç konu; yaş gruplarına göre hazırlanmış toplumsal cinsiyet eşitliği, kapsamlı cinsellik ve cinsel sağlık eğitimleridir. MEB müfredatına bu eğitimleri dahil edin. Bu eğitimi verebilecek yaklaşım ve bilgiye sahip uzmanların yetişmesine ve desteklenmesine katkı sunun.
- Kamu otoriteleri şiddet, cinsel şiddet, cinsel sağlık ve üreme sağlığı alanında çalışan sivil toplum kuruluşlarından destek alarak destek hizmetlerinde çalışan personelin kapasiteleri hak odaklı geliştirilmelidir.
- Türkiye'de derin yoksulluk vardır. Kadın, kız çocukları ve LGBTİ+'lar için regl yoksunluğu ve tabusu ile mücadele edilmeli, transların cinsiyet beyanı süreçlerinde yaşadıkları aksaklıklar giderilmeli, ameliyatlar, hormon ilaçları ve hijyen ürünleri bedava olmalıdır.
- Dijital okuryazarlığın artırılması için merkezi ve yerel otoriteler tarafından kadınlar, mülteciler, engelliler, yaşlılar, çocuklar ve LGBTİ+'lar için ücretsiz eğitimler açılmalı, akıllı telefon ve tabletler gibi teknolojik aygıtlar erişilebilir olmalı, dağıtılmalı ve kişiler kullanmaya teşvik edilmelidir.
- Herkes için güvenli kürtaja ulaşım sağlanmalı ve var olan kürtaj hakkının kullanılması engellenmemelidir. Tüm kamu hastanelerine kürtaj hakkına ilişkin açık çağrı yapılmalı ve yasal olarak bu hakkı kişilere kullandırmayan hastaneler belirlenmelidir.
- Cinsel/cinselleştirilmiş şiddet sonrası destek hizmeti verebilecek sivil toplum kurumlarının faaliyetleri devlet teşvikiyle desteklenerek hayatta kalanların ihtiyaçlarını giderecek destek hizmetlerinin profesyonel kurumlarca verilmesi sağlanmalıdır. (Örneğin etkileşim ve destek grupları oluşturabilen toplum merkezleri, gençlik merkezleri açılması, koruyucu önleyici çalışmaların yaygınlaşması amacıyla kamu kurumlarının sivil toplum kurumlarıyla işbirliği yapması.)

2019 yerel seçimlerinden önce yerel yönetimler için oluşturduğumuz politika taleplerine buradan erişebilirsiniz:

<https://cinselsiddetlemucadele.org/2019/08/06/belediyelere-yonelik-hizmet-ve-is-birligi-onerileri/>

Koşuyolu Mahallesi, Koşuyolu Caddesi Aşçamlık Sitesi, C2 Blok No:75 D.6 Kadıköy / İstanbul

Tel: 0 542 5853990 info@cinselsiddetlemucadele.org

